

PÄÄHENKILO

JOHANNES EKHOLM

HELSINGISSÄ KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

Kannen kuva © Emma Ainala
Ulkoasu ja taitto: Johannes Ekholm

© Johannes Ekholm ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-46699-4

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

Tämä teos on fiktiota, henkilöt ja heidän kokemuksensa ovat mielikuvituksen tuotetta. Yhtäläisyydet tositapahtumien kanssa eivät kuitenkaan ole sattumaa, vaan synkronisiteettia. Kiinnitä siis huomiota siihen, mikä saattaa vaikuttaa merkityksettömältä. Anna intuitiosi ja sisäisen viisautesi viedä ja avaa itsesi kertomuksen taialle. Olemme kaikki kuin saaria meressä, erillisiä pinnalla, mutta yhdistettynä syvällä.

OSA 1

1

Päähenkilösyndrooma

Hanna heräsi iPhonen herätyskellon Classic Alarm *brööt-brööt-brööt*-ääneen, keho Full HD -paniikissa. Tyynyksi kääritty collegepusero oli hiestä märkä ja kylmä poskea vasten. Hän kiskaisi älypuhelimien irti laturista ja hiljensi hälytysäänen. Kello lukitusnäytöllä näytti 10:00. Samassa hän muisti, missä oli ja miksi. Hän oli jälleen nukkunut ilmapatjalla pienessä, tunkkaisessa vaatehuoneessa, Suomen korkeimman pilvenpiirtäjän ylimmässä kerroksessa. Eilen kuvatun jakson editointi oli venynyt aamuyöhön, ja oli ollut kätevämpää jäädä studiolle nukkumaan kuin maksaa taksista vain käydäkseen kotona kääntymässä.

Hän huomasi käsivartensa olevan kananlihalla ja tajusi palelevansa. Hän oli nukkunut pelkissä pikkuhousuissa ja H&M:stä ostetussa Iron Maiden -t-paidassa, peittonaan kahiseva vintage-tuulitakki. Puhelin tiukasti kädessään hän puki lattialta löytyneet leggingsit ja ylisuuren Vitun Leija-hupparin, jonka hän oli lainannut kuvaajalta. Hän kierähti ilmapatjalta lattialle ja kolautti kylkiluunsa kovakantiseen

kirjaan – vuoden 1975 painokseen J. G. Ballardin romaanista *High-Rise*, jonka päältä hän oli edellisenä iltana, unta tavoitellessaan, nuuhkinut kaksi murskattua Opamoxia.

Terävä kipu herätti hänet lääketokkurasta. Olen niin kuin SheHulk, jos se olisi anorektinen ja ei ollenkaan voiton-
tahtoinen, Hanna ajatteli. Hän tunnusteli kädellään patjan
alta: likaisia sukkia, proteiinipatukan kääreitä, revittyjä
kirjekuoria, kuitteja, tyhjä muovipussi, kolikoita, kurttuinen
banaaninkuori ja urheilurintaliivit. Lopulta hän löysi etsi-
mänsä – purkin, joka sisälsi kymmenkunta metyylyfenidaatti-
kapselia, muutaman modafiniiliin, kourallisen opiaatteja sekä
kahdeksan grammaa ketamiinia Minigrip-pussissa.

Hän avasi purkin ja poimi suuhunsa yhden metyylyfeni-
daattikapselin, pureskeli kapselin rikki kulmahampaillaan
ja nielaisi sen nopeasti, ettei lääkkeen kitkerä maku ehtisi
levitä suuhun. Kierrettyään kannen kiinni hän jäi hetkeksi
katselemaan purkkia, avasi sen sitten uudestaan ja otti vielä
Provigil-merkkisen modafiniilitabletin. Hän nielaisi sen
kokonaisena ja sanoi itselleen Niilo22-äänellä: *Jos ei jaksaa
niin koittakaa vaan jaksaa.*

Hanna työnsi vaivalloisesti auki liukuoven, joka erotti
vaatehuoneen suuremmasta huoneesta, ja konttasi metal-
listen toimistotuolien välistä pitkän neuvottelupöydän ali
ikkunan luokse. Hän painoi otsansa lasia vasten ja tuijotti
vastarakennettua siltaa, joka ulottui Merihaasta Korkeasaa-
reen. Kulttuurisaunan viherkatto pilkkotti rekkojen ja raitio-
vaunujen välistä kuin pieni happea tuottava aurinkovoimalla
kulkeva avaruusalus harmaan betonigalaksin laidalla. Hanna
rukoili hiljaa, että auringonvalo stimuloisi hänen aivojensa
dopamiinintuotantoa ja saisi hänet liikkeelle.

Tänään on tärkeä päivä, Hanna ajatteli. Tänään Hanna ohjaa tuotantokauden viimeisen jakson. Laskeutuessaan selälleen kokolattiamatolle hän yritti kuvitella edessään tyytyväisen Hannan, joka selviydyttyään kahden viikon työleiristä pääsisi jälleen keskittymään täysipäiväisesti varsinaiseen tehtäväänsä – esikoiselokuvansa käsikirjoittamiseen.

Hanna oli alkanut ajatella itsestään kolmannessa persoonassa pandemian kolmannen vuoden keväänä. Hän oli lukenut, että tällainen ajattelutapa voisi lievittää ahdistusta ja yksinäisyyden tunteita, oli päättänyt kokeilla ja huomasi sen toimivan.

Kun Hanna ajatteli itseään ikään kuin jonain toisena Hannana – henkilönä, jolla sattui olemaan sama nimi kuin hänellä mutta joka oli vapaa siitä ahdistuneesta, toivottomasta, itsekriittisestä, flegmaattisesta ja ylivireästä minuudesta, johon hän oli tottunut samastumaan – hän kykeni ajoittain tuntemaan tätä toista Hannaa kohtaan lempeyttä ja myötätuntoa, mikä puolestaan muutti hänen sisäistä monologiaan anteeksiantavammaksi, toiveikkaammaksi ja rakastavammaksi.

Muuttaakseen elämäntapojaan terveellisempään suuntaan Hanna oli alkanut kysyä itseltään päivittäin, ei mitä hän itse tarvitsi, vaan mikä olisi parasta tälle toiselle Hannalle. Hän pyrki tekemään tämän toisen Hannan puolesta viisaita päätöksiä, jotka edistäisivät onnellisuutta ja terveyttä – kuten lähtemään välillä kävelyille, syömään muutakin kuin valmisruokia ja vähentämään kovien huumeiden käyttöä.

Hannan katse harhaili kohti sivupöydällä seisovaa Nescafé-kahvikonetta. Hän teki puolinaisen eleen noustakseen

seisomaan, mutta hänen jalkansa eivät vielä kantaneet, ja hän lysähti takaisin pylylleen. Häpeänsekainen ahdistuksen aalto vyöryi hänen ylitseen, ja hän tunsu kaipaavansa epätoivoisesti sitä versiota itsestään, jota ei ollut vielä koskaan tavannut.

Hän tunsu edelleen olevansa liian väsynyt toimimaan. Kasvot olivat kuin taikinaa, ja rintalastan alla tuntui levotonta värinää. Saadakseen ajatuksensa pois itsestään Hanna otti puhelimen käteensä, nosti sen rinnan korkeudelle ja tuijotti sitä ajattelematta tietoisia ajatuksia. Peukalo liikkui automaattisesti näytöllä. Näppäinlukko aukesi ja Instagram-sovellus käynnistyi.

Hän selasi syötettä nopeasti ja epäkeskittyneesti, tunte-matta mitään erityistä. Kuvavirran joukosta erottui silloin tällöin tuttuja kasvoja, meemejä ja tekstijulkaisuja. Kuvia, jotka ottivat kantaa esimerkiksi Suomen hallituksen leikkauspolitiikkaan, palestiinalaisten kansanmurhaan tai Yhdysvaltain ulkopoliittisiin kysymyksiin. Kun vastaan tuli kuva, jossa kaksi saukkoa halaili toisiaan, hänen teki mieli itkeä.

Hanna sulki silmänsä tiukasti muutamaksi sekunniksi, räpytteli niitä ja jatkoi sitten kuvien selaamista vähän eri tavalla. Tällä kertaa hän kiinnitti aiempaa enemmän huomiota numeroihin kuvien alla.

Kuva ihmisestä nukkumassa sinisen peiton alla keskellä viidakkoa, ylälaidassa teksti *Moments of dysregulation are not when you need to figure it all out*, oli saanut 105 tykkäystä.

Lähikuva friikahtaneesta kissasta, jonka päällä teksti *Rakastan mun aivoja ja ajattelemista ja että aina on ajatuksia*, 95 tykkäystä.

Kuva Nickelodeonin Blue's Clues -ohjelman nörtti-pojasta, jonka käteen oli fotoshopattu ketamiinipurkki,

päällä teksti: *Woah Mom it's not Drugs It's Horse Tranquilizer and I'm Holding it for a Friend*, 430 tykkäystä. Hanna hipaisi kuvaa kahdesti, jolloin tykkäysmäärä kasvoi yhdellä.

Hän huomasi julkaisun puolitutulta, joka osallistui keskusteluun siitä, pitäisikö influencereita kutsua suomeksi mainostajiksi:

Mä koen kyllä työni tärkeäksi. En koe olevani mainostaja, vaikka tietysti sitä olen, monellakin tavalla, vaan koen ennemmin, että olen vaikkapa Ihanuuden tekijä ja Lempeyden lähettäjä. Tarjoon monille vertaistukea, jota ei vaan ole ilmaiseksi saatavilla missään muualla. Että kysynpä vaan, kuka muu tekee, vuorokauden ympäri ja ilmaiseksi? Mainoksia on toki joukossa, mutta niillä maksetaan sitten se kaikki muu sisältö, vertaistuki, kannanotot, tiedonvälitys.

Hanna pyöritti silmiään, kuvitteli reaktionsa tallentuvan puhelimen etukameraan ja välittyvän Instagramille. Hän toivoi, että algoritmi osaisi jatkossa räätälöidä hänelle jotain muuta sisältöä.

Hän painoi logoa, joka sai syötteen hyppäämään takaisin alkuun, ja siirtyi sitten selaamaan Tarinoita, joiden vaihtumista hän avitti painelemalla mekaanisesti näytön oikeaa laitaa 1–2 sekunnin välein. Katkonainen kuvavirta ei jättänyt pysyviä muistijälkiä.

Instagram on ansa, Hanna kuuli sisäisen äänensä sanovan selkeästi, mikä sai hänet räpyttämään silmiään monta kertaa. Todistaakseen pystyvänsä tekemään vastuullisia päätöksiä, jotka olivat linjassa hänen tulevan itsensä hyvinvoinnin kanssa, hän päätti, ettei enää katsoisi puhelinta koko

päivänä. Hän painoi ohutta nappia puhelimen ylälaidassa ja piti sitä pohjassa, kunnes virta sammui.

– Nyt keittämään sitä saamarin kahvia, Hanna mutisi uhmakkaasti, punnertautui pystyyn ja asteli huterin askelin huoneen nurkassa seisovan sivupöydän luokse. Pöydällä oli punainen pyöreä kahvikone, sen vieressä pakkaus sormustimen muotoisia kahvikapseleita, kannullinen vettä, pino juomalaseja ja puolen litran tetrapakkaus iKaffe-kaurajuomaa – jota valmistavan yrityksen omistajia olivat muun muassa Kiinan valtio, Oprah Winfrey, Jay-Z sekä Starbucksin perustaja Howard Schultz.

Hanna vihasi sitä, miten paljon turhaa informaatiota hänen aivoihinsa oli säilytynyt. Hän oli varma, että lobotomia voisi parantaa hänet.

Hän kosketti hellästi kahvikoneen punaista pintaa. Viileän muovin nahkea aistikkuus sai hänet unohtamaan mitä oli tekemässä, ja hän antoi käden liikkua pari kertaa hitain vedoin, kuin kissaa olisi silittänyt: mustasta muovinokasta selkää pitkin alas takapuolen sähköjohtoon. Hetken silittelyn jälkeen sormet lähtivät liikkumaan pitkin kahvikoneen kylkeä, ylös rintapeltiä ja kaulaa, etsien virtanappulaa, jonka hän tiesi olevan jossain. Mutta missä vitussa.

Hanna pysähtyi kesken liikkeen: hän oli unohtanut miten laite toimi. Päässä löi tyhjiä.

Miksi hän muisti kaikkea turhanpäiväistä, mutta ei miten kahvinkeitin toimi, vaikka oli käyttänyt sitä kymmeniä kertoja?

Rinnassa tuntui kipua, kuin joku olisi painanut rintalastaa kyynärpäällään.

Ite oon impannut yhteensä varmaan kymmeniä tunteja ja oon 100 pros kunnossa vaikka oon impannut varmaan

100 tuntiakin impannut, Hanna ajatteli sarkastisesti ja tunsi miten itseinho väritti hänen auransa ruskeaksi.

Käynnistäisikö hän puhelimen virran juuri kun oli luvannut itselleen olla loppupäivän katsomatta puhelinta? Mitä tulevaisuuden Hanna tekisi ratkaistakseen pulman?

Reippaalla Hannalla on homma hanskassa, Hanna ajatteli ja tunsi reipastuvansa hieman. Hän huomasi, että itselle puhuminen oli synnyttänyt hänessä impulssin korjata ryhtiään, ja hän korjasi ryhtiään.

Kulmikkaalla, virkahenkilömaisellä eleellä hän otti esiin puhelimen, painoi virtanappia, odotti että laite käynnistyi ja naputteli sitten määrätietoisesti internetselaimen hakukenttään: *Nescafe coffee machine manual*.

Hakutulokset eivät näyttäneet vastaavan kyseistä mallia, ja hän kokeili vaihtaa kuvahakuun. Samojen hakusanojen antamien tulosten joukosta hän löysi kuvan samannäköisestä laitteesta nimeltä Nescafe Pixie -kapselikeitin, hinta 149 euroa.

Hän kirjoitti hakukenttään *Nescafe Pixie manual*.

Tulosten latautuessa hänen mielessään välähti näky selfiestä, jossa hän teki ahegao-ilmettä kahvinkeitin kanssa, kuvatekstillä *Nescafe Pixie Dreamgirl*, mutta arvasi välittömästi mitä tulevaisuuden Hanna olisi siitä ajatellut. Hän siirsi idean aivojensa roskakoriin ja keskittyi shiftaamaan energiaansa tulosorientoituneemmaksi.

Hetken selattuaan hän löysi hakutulosten joukosta monikielisen PDF:n, jonka ohjeita vaihe vaiheelta seuraamalla hän onnistui irrottamaan vesiastian ja avaamaan pienen luukun. Sen takaa paljastui sormustimen muotoinen aukko, johon kahvikapseli kuului asettaa.

Asetettuaan kahvikapselin aukkoon ja suljettuaan luukun hän täytti vesiastian yön yli kannussa seisseellä vedellä ja asetti sen takaisin paikoilleen.

Hanna painoi kahvikupin kuvalla varustettua nappia. Se alkoi vilkkua oranssina, ja hän otti pari askelta sivuun. Hetken kuluttua koneesta kuului asianmukaista murinaa ja suhinaa.

Aikansa kuluksi Hanna jatkoi Instagram-Tarinoiden katsomista. Otsatukkainen tyttö soitti *Poika saunoo* pianolla.

Lähikuva sitaattia: *Yksi Adornon nide vastaa kokonaista kirjallisuushyllyä.* – Susan Sontag.

Joku jatkoi keskustelua aiheesta vaikuttajamarkkinointi: *Kapitalismikritiikki on tosi ok ja esim vaikuttajamarkkinointia ilmiönä on hyvä pohtia, mutta ei se ole läpeensä mätä, eikä yksilöiden vastuulla, kuten ani harva muukaan asia.*

Hanna tunsu tutun kiukun nousevan. Kuinka kauan hänen piti vielä jatkaa Instagramin käyttöä? Pakko myöntää, hän jatkaisi todennäköisesti sen käyttöä vielä kauan; hän ei ollut vielä käyttänyt sitä läheskään tarpeeksi.

Hän tunsu houkutusta julkaista tallentamansa meemi: *I just wanna get off social media, throw my phone away, and go live in the woods, but I need attention.* Meemi saisi varmasti tykkäyksiä.

Toisaalta hän tiedosti, että tykkäyksistä saatu mielihyvä lisäisi hinkua postata lisää. Se saisi hänet postaamaan lisää ja lisää, kunnes aivojen dopamiinitasot häiriintyisivät totaalisesti, mielihyvän taso romahtaisi. Havaittuaan toimivansa kuin heroiniavesikoneen nappia hakkaava rotta hänet täyttäisi vanha tuttu syyllisyys ja itseinho ja hän vaipuisi entistä syvempään ahdinkoon.

Kahvikoneesta kuuluva kova rahiseva ääni sai hänet nostamaan katseensa puhelimesta. Nokasta oli alkanut valua kahvia ohuena norona pieneen lokeroon laitteen alaosassa, ja hän tajusi ettei ollut muistanut laittaa lasia paikalleen juomaa varten.

Hän laski puhelimen pöydälle ja kiirehti hakemaan lasia, mutta lasit olivat liimautuneet yhteen, ja irrottaessaan ylintä lasia alla olevista Hanna sai kaikki tippumaan ja kaatamaan kaurajuomapakkauksen. Paksua harmaata paakkuuntunutta kaurajuomaa valui pöydälle ja sekoittui kahvilätäkköön, joka kasteli pöydälle jätetyn puhelimen.

Raivoissaan typerästä kahvikatastrofista Hanna lähti kävelemään ympäri huonetta samalla kun yritti kuivata puhelintaan paidan hihalla.

Hänen mieleensä palasi hetki puolitoista viikkoa sitten maanantaina, kun tuottaja oli soittanut ja kysynyt häntä sijaistamaan sairastunutta ohjaajaa keskusteluohjelmaan. Hän oli maannut puoliunessa alasti asuntonsa lattialla lääkittyään akuutista rahapulasta johtuvaa ahdistustaan murskaamalla ja nuuskaamalla neljä Panacodia ja yhden Opamoxin. Sillä hetkellä oli tuntunut täydelliseltä idealta käyttää kaksi viikkoa elämästään tällaiseen soopaan.

Jumalan vitun kiitos tää on kohta ohi, Hanna ajatteli, mutta perui ajatuksen saman tien. Se tosiasia, että *Päähenkilö*-ohjelman kuvaukset olisivat pian ohi, ei itse asiassa rauhoittanut häntä, vaan sai hänet panikoimaan lisää. Mitä jos pakon edessä tehdyn, ulkopuolelta strukturoidun, erittäin intensiivisen työn päätteeksi hän kokisi romahduksen, josta toipumiseen menisi toiset kaksi viikkoa, tai kuukausi, tai pidempään? Hän oli työskennellyt esikoiselokuvansa

käsitteellisen parissa kohta vuoden, mutta ei ollut saanut aikaan yhtään valmista kohtausta, vain toista tuhatta sivua sekavia muistiinpanoja. Miten pitkään hän vielä pystyisi pitämään yllä kiinnostusta omaa projektiaan kohtaan?

Kävelyään pöydän ympäri kolme kierrosta Hanna pysähtyi tuijottamaan ulos ikkunasta.

Suvilahden Event Hubin rakennustyömaan ympärille oli alkanut kerääntyä mielenosoittajia – Hanna oli nähnyt Instagramissa ilmoituksen kadunvaltauksesta, jonka oli määrä alkaa kello 17. Skeittarit todella vihasivat Mikko Leppilampea!

Mitä pidempään Hanna tuijotti, sitä enemmän kaupunkimaisema alkoi näyttää VR-simulaatiolta kaupunkimaisemasta.

Hän näki mielessään, miten Kalasataman tornitalot räjähtivät ja sortuivat yksitellen kuin *Fight Clubin* loppukohtauksessa. Kaupungin päälle lankesi postapokalypsin filtri. Runkas kasvillisuus valtasi rauniot. Hän kuvitteli kuulevansa hiljaisuuden, kun kaikki moottorit olivat sammuneet.

Ydinsota ei tuhonnut mitään, Hanna ajatteli ikään kuin dokumenttielokuvan voice overina, se vain vapautti luonnon kerryttämät energiavarannot, sekoitti pakkaa – pian luonto jakaisi itselleen uudet kortit, jatkaisi ikuista pasianssipeliä itsensä kanssa.

Hanna tuli ajatelleeksi J. G. Ballardin romaania. Ballard oli ennustanut sekä sosiaalisen median, kuvanmuokkausfilterit että niin kutsutun *päähenkilösyndrooman* (joka oli viime aikoina TikTokissa popularisoitunut nimitys ilmiölle, jossa henkilö käsitti itsensä oman elämänsä elokuvan pääroolin esittäjänä ja muut ihmiset sivuhenkilöinä).

Kirjassa kuvailtiin hämmästyttävän tarkasti, miten ihmiset tallensivat jokaisen päivittäisen askareensa videolle kootakseen niistä päivän päätteeksi esityksen, joka toi esiin heidän parhaat puolensa, nokkelimmat vuoropuhelunsa, koskettavimmat ilmeensä – kuvattuina imartelevien suodattimien läpi. Ballard oli kirjaimellisesti ennustanut, miten jokainen ihminen koki itsensä ”jatkuvasti kehittyvän kotisaagansa tähdeksi” ja miten muut ihmiset oli alennettu ”sopivaan sivuosaan”.

Hän tiedosti jatkuvan online-tilassa olemisen, jatkuvan kriisitietoisuuden ja jatkuvan itsensä tarkkailun tehneen hänestä doomerin: syntynyt liian myöhään kokeakseen suomalaisen hyvinvointivaltion kulta-ajan, liian aikaisin kokeakseen teknologisen singulariteetin, juuri sopivasti kokeakseen ihmisen aiheuttaman kuudennen massasukupuuton, länsimaisen sivilisaation hajoamisen ja todennäköisesti kolmannen maailmansodan.

Tätä taustaa vasten tarkasteltuna oli helppo ymmärtää, miksi niin monista hänen internetissä kohtaamistaan, siellä kasvaneista, enemmän tai vähemmän syrjäytyneistä ja huumeiden ja mielenterveysongelmien kanssa painineista, omasta elämästään pornografisen yksityiskohtaisesti kirjoittaneista tyttöbloggaajista oli sittemmin tullut teknologiaa vastustavia, uskonnollisuutta ja perinteisiä sukupuolirooleja larppaavia luddiitteja.

Vaikka Hanna asuikin kerrostalossa Itä-Helsingissä ja käytti edelleen paljon internetiä ja jonkin verran huumeita ja identifioitui pan-uteliaaksi demiseksuaaliksi, hän tunsi syvää kaipuuta kohti jotain muuta – pois kaupungista, pois ruutujen ääreltä, pois huumeiden ja lääkkeiden turrut-

tamasta loputtomasta teknobileiden, Teams-palaverien ja Tinder-säätöjen maailmasta.

Ovelta kuului koputus, joka sai Hannan säpsähtämään. Ovi aukesi parikymmentä senttiä raolleen.

– Ooksä hereillä? Pietarin ääni kuului ovenraosta.

– Sulje ovi! Mul ei oo housuja!

– Tuotantopalaverin piti alkaa viis minsaa sitten.

– Onks kahvia?

– On.

Deus ex machina, Hanna ajatteli helpotuksen ja pettymyksen sekaisesti.

– Tuutko pian? Pietari kuulosti lievästi malttamattomalta.

– En! Hanna vastasi Puuilo-mainosta ironisesti mukaillen.

Hän piti pienen taidepaussin ja muutti sitten äänensävyään kirkkaammaksi. – Tuun.

2

Sun kuuluu muuttuu

♪ *Duh-huu-huu-duh-huu.* ♪

Luka pysähtyi keskelle parkkipaikkaa ja jäi kuuntelemaan sepelkyyhkyn laulua.

Metsän keskitumma siluetti uusvanhan harjakattoisen studiorakennuksen takana nousi kuin muuri vasten taivaan teräksenharmaata pilvimassaa, jonka ilottomuus oli painanut Lukan mieltä aamusta lähtien.

Duh-huuuu-duh-huu, Luka kuuli taas ja muisti, miten Kate Bushkin oli kuullut kyyhkyn laulussa ihmisen sanoja. Mitä tämä kyyhky tässä yritti hänelle kertoa?

Luka puristi ruskeaa lierihattua rintaansa vasten samalla kun kaivoi toisella kädellä autonavaimen taskusta.

Hän ujuttautui autoon oikea jalka edellä ja antoi painonsa lysähtää revenneelle keinonahkaistuinelle. Kahvikupin sirpaleet kilisivät hatussa, kun hän laski sen pelkääjänpaikalle. Hän kiskaisi oven kovaa kiinni. Havahtuessaan auton hiljaisuuteen hän tunsu niskassaan lämpöisen kihelmöinnin. Hänen katseensa siirtyi hattuun, ja häntä alkoi hävettää.

Oli tyhmää suuttua sillä tavalla, hän ajatteli. Jostain niin pienestä asiasta. Hän hädin tuskin muisti enää mistä.

Kahvikuppi, jonka hän oli heittänyt seinään, oli ollut hänen lempikuppinsa, matkamuisto hänen ja Sandran Teneriffan-matkalta. Nyt se oli sirpaleina. Hänen silmiään kirveli.

Äh, Luka ajatteli, nyt ei ole aikaa surkutella. Lähtö oli kahvikuppi-insidentin vuoksi viivästynyt, ja hänen oli kiirehdittävä, jotta hän ehtisi ajoissa Kalasatamaan *Päähenkilö*-ohjelman kuvauksiin.

Luka työnsi avaimen virtalukkoon mutta jähmettyi sitten paikalleen. Epämääräinen aavistus, enemmän kehollinen kuin älyllinen, valtasi hänet, ja hän otti puhelimen taskustaan, näppäili pin-koodin, joka oli vauvan syntymäaika, ja kosketti viestisovelluksen vihreää ikonia.

Kellonaika Sandran nimen alla (17:25) paljasti tämän käyttäneen sovellusta noin viisitoista minuuttia sitten, mutta kaksi harmaata ✓-merkkiä viestiketjun lopussa kertoivat, ettei Sandra ollut avannut Lukan viimeisintä viestiä, vaikka viesti oli lähetetty jo aamulla 9:14.

Hei muru, oot upee, ei mulla muuta! Kivaa päivää! 🤔🤔🤔

Luka tuijotti viestiä ja yritti lukea sen ikään kuin Sandran silmillä. Viestin oli ollut tarkoitus kuulostaa mutkattomalta ja leppoisalta. Mutta oliko se sitä?

Mitä pitempään hän tuijotti viestiä, sitä vähemmän leppoisalta se oikeastaan vaikutti. Harkitun oloisessa leppoisuudessaan se vaikutti vähintäänkin passiivisaggressiiviselta, epäilyttävältä, pahaenteiseltä jopa.

Mitä jos Sandra koki viestin painostavaksi, Luka ajatteli, nyt nousevan epätoivon vallassa. Jos Sandra oli nähnyt

ilmoituksen viestistä lukitusruudulla, ahdistunut ja tahallaan jättänyt viestin avaamatta.

Sandran vastaamattomuus merkitsi varmuudella jotain, mutta Luka ei osannut millään päätellä mitä, ja tietämättömyys tuntui sietämättömältä.

Luka työnsi puhelimen takaisin farkkujen vasempaan etutaskuun, hieroi sitten kämmeniä yhteen, päästi pitkän huokauksen ja väänsi avainta. Kojelaudan valot syttyivät, radio meni päälle, moottori päästi raskaan hönkäyksen, mutta ei käynnistynyt. Radiosta lähti pauhaamaan mainos:

– Seuraavaksi vuorossa makuhermoja kutkuttava toive-uusinta, jossa pääosaa näyttellee...

Luka heristi korviaan.

– ...majoneesi!

Pääosa. Päähenkilö. Majoneesi? Mitä? Vittuiliko radiomainos hänelle? Luka sammutti radion ja yritti kasata ajatuksiaan. Hän vilkaisi kojelaudan analogista kelloa. Hänellä oli enää vartti aikaa siirtyä Sipoon Söderkullasta Helsingin Kalasatamaan. Hän tiesi jo, että tulisi myöhästymään, ja se ahdisti häntä.

Luka käänsi muutaman kerran avainta virtalukossa samalla kun pumppasi jalalla kaasupoljinta. Moottori murisi lupaavasti, yskäisi, mutta vaimeni.

Asiat eivät toimi, Luka ajatteli, eikä voinut välttyä ajatukselta, että tämä oli merkki jostain. Mitä jos Sandra ei enää rakastanut häntä?

Pettyneenä itseensä ja siihen miten päivä oli tähän saakka mennyt Luka läimi itseään vuoron perään kummallekin poskelle. Hän käänsi sitten avainta virtalukossa samalla kun pumppasi jalalla kaasua.

Auto käynnistyi vihdoin. Luka painoi peukalolla nappia käsijarrukahvan päässä ja nykäisi kahvan ensin ylös niin että kuului pieni naks ja painoi sen sitten alas. Hän työnsi ykkösvaihteen silmään, kaasutti, nosti kytkintä. Renkaat sutivat soratiellä.

Pensaat, liikennemerkkit ja satunnaiset jalankulkijat värikäissä kesävaatteissa, punaiset ladot ja omakotitalojen pihat valkoisine puutarhatuoleineen vilisivät näkökentän laidoilla tuttuina, epätarkkoina hahmorykelminä.

Auto, jota Luka ajoi, oli parikymmentä vuotta vanha Volvo V50. Hän oli aina tiennyt haluavansa olla isona volvomies. Volvo on aina Volvo, Lukan isällä oli ollut tapana sanoa.

Lisäksi isä oli turvavyötä kiinnittäessään tavannut kertoa, että turvavyö oli maailman tärkein liikenneturvallisuus-innovaatio, se oli säästänyt miljoonia ihmishenkiä. Sen oli keksinyt Volvon insinööri nimeltä Nils Bohlin. Paljon muuta Luka ei isästään muistanut.

Volvo on aina Volvo, Luka toisti itsekseen, ja hänen mieleensä palasi hetki parin viikon takaa, kun hän oli ollut kiinnittämässä turvavyötä vauvan turvaistuimeen ja hän oli sanonut vauvalle ”Volvo on aina Volvo.” Vauva oli nauranut, ja hänestä oli tuntunut, että vauva oli jotenkin ymmärtänyt mitä hän oli tarkoittanut, ja se tilanne oli ikään kuin kiteyttänyt hänelle jotain vanhemmuudesta.

Se liittyi jotenkin ajan kulumiseen ja kaikkien asioiden peruuttamattomuuteen.

Saapuessaan Uuden Porvoontien risteykseen Luka vilkaisi uudestaan kelloa. Hän ei millään ehtisi pysähtyä Söder Pip-puriin syömään wienerleikettä perunamuussilla kuten oli

suunnitellut. Vatsa kurni, ja Luka tunsu hikipisaran valuvan otsalta alas silmäkulmaan.

Östersundomin ylikulkusillan jälkeiset liikennevalot pysyivät punaisina tavattoman pitkään. Kun valot vihdoim vaihtuivat, Luka painoi kaasun pohjaan, kiihdytti, asetti vakionopeudensäätimeen 120 kilometriä tunnissa ja nojasi taakse.

Samassa puhelin alkoi soida, *ringggg...* Se on Sandra, Luka ajatteli, ja sydän hyppäsi kurkkuun. Pettymyksen se hän huomasi puhelun tulevan vieraasta numerosta.

– Haloo, Luka vastasi reippaasti kovalla äänellä, luuri olkapään ja korvan välissä.

– Moi! Hanna tässä, *Päähenkilöstä*. Ajattelin vaan soittaa ja varoittaa, että jos tuut autolla, niin älä tuu Sörnäisten rantatietä, koska Suvilahden alueella on joku kadunvaltaus.

Luka yritti kuulostaa pirteältä mutta rennolta.

– Ei hätää, mä tuun Sipoosta Itäväylää.

– Okei. Kauan sulla menee?

– Viis... Luka nielaisi, – ...toista minuuttia.

– Joo, ei tarvii kiirehtiä, mä sain just maskeeraajalta viestän että se myöhästyy jotain puol tuntia koska on jumissa sen kadunvaltauksen takii.

Tieto ettei hän tulisi olemaan ainoa, joka oli myöhässä, vähän lohdutti, joskaan ei rauhoittanut hänen laukkaavia ajatuksiaan.

– Tota noin... Luka aloitti epävarmasti. – Nyt kun oot siinä... Mä en tiää onks nyt ihan hyvä hetki, siis tänään. Mul on ollut sellasia... epäilyksiä.

– Mitä epäilyksiä?

– Että mitä jos mä en sittenkään ole sellanen?

– Ole millanen?

– Oman elämäni päähenkilö.

Hannan ääneen tuli opettajamaista reippautta:

– Sä voit ajatella sitä vaikka tälleen: jos päähenkilö on se, jonka päämäärä määrittää kohtauksen, missä tilanteessa sä oot ollut se, jonka valinta on muuttanut sun oman tai sun läheisten elämän suunnan?

– Siis ei aavistustakaan! Ihan sairaan vaikee kysymys, Luka parahti.

– Tarinan synonyymihän on muutos, Hanna sanoi, yritti selvästi saada hänet tajuamaan jotain. – Elokuvat kertoo yleensä hetkestä, kun jonkun henkilö elämä muuttuu. Päähenkilö syntyy tarinasta ja tarina päähenkilöstä... Niin sä voit yrittää miettiä vaikka sellasia kysymyksiä kuin että: Kenelle minä olen tärkeä? Minkä tarinan päähenkilö minä olen?

Lukan päässä surisi, ja hän halusi lopettaa puhelun mutta ei kehdannut sanoa sitä suoraan.

Häntä kiukutti ja hänen olisi tehnyt mieli huutaa, mutta hän onnistui kääntämään kielteiset tunteet sisäänpäin. Hän oli huomannut sen tekevän hänestä muiden silmissä miellyttävämmän ihmisen.

– En vittu tiää, Luka huokasi heiveröisellä äänellä.

Hän vilkaisi hattua pelkääjänpaikalla ja siirsi puhelimen oikealta olkapäältä vasemmalle, otti sitten oikealla kädellä hatun syliinsä ja ravisti sitä.

– Voi jopa sanoa, Hannan ääni jatkoi puhelimessa, – että henkilön sisäinen ongelma on se itse tarina, ja juoni eli tapahtumat on olemassa jotta se henkilö kohtais sen sisäisen ongelmansa.

Iso ruskeanpörröinen verinen raato keskellä tietä sai Lukan säpsähtämään. Hän riuhtaisi rattia molemmilla käsillä jyrkästi vasemmalle, puhelin putosi jalkoihin. Auto vaappui edestakaisin ennen kuin hän sai sen takaisin hallintaan. Samassa eteen ilmestyivät toisen auton keulavalot, pelottavan lähellä, ja Luka tajusi olevansa vastaantulevien kaistalla. Hän riuhtaisi uudestaan ratista, ja auto singahti takaisin oikealle kaistalle.

Takaa kuului torven tööttäystä. Luka vilkaisi peruutuspeiliin ja vilkutti perässään ajavalle Hondalle, muodosti suullaan sanat ”sori, mun moka”. Hän napsautti vilkun päälle ja hidasti tiensivuun. Honda ajoi ohi ja tööttäsi vielä kerran. Luka puristi rattia ja sulki silmänsä.

Miksi äskeinen vaaratilanne oli tapahtunut? Hän yritti miettiä tapahtumia takaperin. Olisiko hän tehnyt vastaavaa ajovirhettä, ellei olisi puhunut puhelimesta samalla kun yritti tehdä jotain särkyneelle teneriffakupille? Ei varmaan.

Tämä ei voi jatkua näin, Luka ajatteli.

Hän tunnusteli kädellä penkin alta ja löysi puhelimen ja nosti sen kasvojensa eteen. Puhelu oli katkennut. Oliko Hanna kuullut torvet? Lukan ei tehnyt mieli soittaa takaisin, hän näpytteli viestin:

Katkes. Vartti niin oon siellä!

Hän painoi Lähetä. Hanna vastasi saman tien:

Ok, ei kiirettä! turvallista matkaa!!

Luka hengitti syvään. Hän tunsi kehonsa raskaana vasten istuinta. Raajat olivat veltot ja voimattomat. Sydän hakkasi edelleen lujaa.

Hän katsoi uudestaan puhelintaan. Sandra ei ollut edelleenkaan avannut hänen viestiään.